

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РОЗВЕДЕННЯ І ГЕНЕТИКИ ТВАРИН ім. М.В.ЗУБЦЯ НААН
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської конференції**

**«ГЕНЕТИКА І СЕЛЕКЦІЯ – КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА І
ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА»,
присвячена 75-й річниці від дня народження доктора с.-г.
наук, члена-кореспондента НААН, професора
ІВАНА АДАМОВИЧА РУДИКА**

18 лютого 2026 року, м. Біла Церква

Біла Церква
2026

DOI:10.33245/18-02-2026

УДК 636.082:637

Генетика і селекція – ключові аспекти сталого розвитку у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва: матеріали Всеукраїнської конференції, присвяченої 75-й річниці від дня народження доктора с.-г. наук, члена-кореспондента НААН, професора Івана Адамовича Рудика (Біла Церква, 18 лютого 2026 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2026. – 211 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор

Жукорський О.М., д-р с.-г. наук, професор, академік НААН

Піддубна Л.М., д-р с.-г. наук, професор

Луговий С.І., д-р с.-г. наук, професор

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук, професор

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук, професор

Ставецька Р.В., д-р с.-г. наук, професор

Старостенко І.С., канд. с.-г. наук, доцент

Ткаченко С.В., канд. біол. наук, доцент

Бабенко О.І., канд. с.-г. наук, доцент

Титаренко І.В., канд. с.-г. наук, доцент

Клопенко Н.І., канд. с.-г. наук, доцент

Судика В.В., канд. с.-г. наук, доцент

Мостипан О.В., доктор філософії, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу БНАУ

Відповідальні за випуск: **Ставецька Р.В.**, завідувач кафедри генетики, розведення та селекції тварин БНАУ, д-р с.-г. наук, і **Титаренко І.В.**, доцент кафедри генетики, розведення та селекції тварин БНАУ, канд с.-г. наук

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей учасників Всеукраїнської конференції «Генетика і селекція – ключові аспекти сталого розвитку у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва», присвяченої 75-й річниці від дня народження доктора с.-г. наук, члена-кореспондента НААН, професора Івана Адамовича Рудика (18 лютого 2026 р., Білоцерківський національний аграрний університет). Тексти публікуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: rozvedenya@ukr.net

©БНАУ

згадую свого Учителя і кажу «я таки справилась, дякую за віру в мене»... Вже після захисту я завжди відчувала його підтримку. Він часто телефонував і цікавився чи все виходить...Коли його не стало я ніби втратила щось надійне, міцну опору... сильно не вистачає його вміння вислухати і ні... навіть не порадити, а направити до прийняття вірного рішення....

Сьогодні, працюючи з колегами, я намагаюся бути для них такою ж опорою, якою був для мене Іван Адамович – Наставником, що дарує крила Світла пам'ять Вам, мій Наставнику! Спогади про Вас і щира вдячність залишаться зі мною на все життя.

УДК 636.082:929(477)

Ставецька Р.В., д-р с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

rstavetska@gmail.com

ЯКЩО СУМНІВАЄШСЯ - ВЧИНЯЙ ГІДНО

Крізь призму особистого досвіду доктора наук розкрито образ професора Івана Адамовича Рудика як видатного вченого та морального авторитета. Увага акцентована на унікальному кодексі честі наставника: здатності захищати гідність учнів, вмінні знаходити позитивне зерно у складних ситуаціях, що виявлявся у конкретних діях.

Ключові слова: Іван Адамович Рудик, наукова етика, наставництво, БНАУ, професійна честь, генетика і розведення тварин.

Stavetska R.V., doctor of agricultural sciences

Bila Tserkva National Agrarian University

IF IN DOUBT — ACT WITH DIGNITY

Through the prism of the personal experience of a Doctor of Sciences, this essay reveals the image of Professor Ivan Adamovych Rudyk as both a prominent scientist and a moral authority. The focus is placed on the mentor's unique code of honor: his ability to protect the dignity of his students and his skill in finding a "rational grain" in complex situations, manifested through concrete actions.

Keywords: Ivan Adamovych Rudyk, scientific ethics, mentorship, BNAU (Bila Tserkva National Agrarian University), professional honor, animal genetics and breeding.

З плином часу я все більше переконуюсь, що контакти між людьми встановлюються на особливому, ще не до кінця дослідженому енергетичному рівні. Інтелігентність, професіоналізм та доброзичливість випромінюють те особливе внутрішнє світло, яка притягує людей. Саме так я пояснюю собі ту невидиму нитку, що пов'язувала мене із Іваном Адамовичем Рудиком, доктором сільськогосподарських наук, професором, членом-кореспондентом НААН, завідувачем кафедри розведення і генетики Білоцерківського національного аграрного університету.

Наше знайомство відбулося, коли я лише вступала до аспірантури у 1999 році. Не маючи досвіду, я часом ставила недоречні, навіть смішні запитання. Проте Іван Адамович завжди реагував спокійно, часто у притаманному йому жартівливому тоні терпляче роз'яснював складні речі. У кожному його слові відчувалася особлива, майже батьківська підтримка.

Іван Адамович був прекрасним організатором не лише в університетських стінах, а й у приватному житті. Він був надзвичайно компанійським: міг запропонувати всім разом відпочити у нього в селі, чи то взимку, чи влітку, нікого не виділяючи та не оминаючи увагою. Він вмів об'єднувати, захищати та щиро турбуватися про кожного.

Особливо закарбувався в моїй пам'яті випадок, який став для мене найвищим уроком професійної етики. Був момент, коли один із колег у присутності Івана Адамовича почав детально розбирати мої помилки. Він робив це прискіпливо, дедалі більше згущуючи фарби та акцентуючи на недопрацюваннях. У ту мить мені було неймовірно соромно, хотілося просто стати невидимою, здавалося, що кожне критичне зауваження руйнує мою репутацію в очах учителя. Проте Іван Адамович відповів спокійно: *«Так, недопрацювання є, але в неї є й одна велика перевага – вона наша»*.

Він мав дивовижну рису: ніколи не оцінював людей за посадами, віком, матеріальним статусом тощо. З глибокою повагою ставився до кожного, його щиро цінували колеги у всій Україні. Іван Адамович мав дивовижну здатність: серед суцільного негативу знайти те раціональне й позитивне зерно, яке давало людині надію. Проте найвищим виявом його чесності було те, що він підтримував людей не лише в очі. Найголовніше – він захищав їх поза очі. У науковому середовищі, де часом не уникають гострих дискусій чи критики, Іван Адамович завжди залишався чесним другом і принциповим колегою. Якщо він вірив у людину, то обстоював її гідність у будь-яких кабінетах чи на засіданнях, незважаючи на можливі особисті неприємності чи ризик зіпсувати стосунки з «впливовими» опонентами. Це була не просто ввічливість, а внутрішній кодекс честі – бути опорою для своїх, навіть коли їх немає поруч, щоб подякувати за це.

Тому коли від нього надійшла пропозиція працювати над докторською дисертацією, я не сумнівалася, адже досвід роботи з ним давав мені відчуття абсолютної впевненості. Іван Адамович прискорював написання дисертації, наполягав, щоб усе робилося вчасно та якісно. Однак доля розпорядилася так, що після успішного захисту Іван Адамович не дочекався мого диплома – його життєвий шлях обірвався всього за два тижні до офіційного присудження наукового ступеня.

Іван Адамович по-справжньому вболівав за Україну. Пам'ятаю, як у свята він запропонував нам разом співати Гімн України, роздрукував і роздав текст. У цьому був весь він: людина дії, яка виховувала власним прикладом.

Він часто ділився спогадами про дитинство, студентські роки, долі людей. Сьогодні ці історії постійно вириваються у моїй пам'яті, і я мимоволі порівнюю їх із теперішніми життєвими ситуаціями. Сьогодні, коли я постаю перед складним вибором, я завжди думаю: *«А як би сказав Іван Адамович? Як*

би він вчинив?». І коли сумніваюсь, завжди слікую його словам, які стали моїм життєвим кредом: *«Якщо сумніваєшся, як правильно вчинити, то вчини гідно»*.

Дякую Вам, мій Учителю, за те, що повірили в мене, вдихнули наукову думку і допомогли стати тією, ким я є сьогодні. Ваше світло назавжди залишилося в моєму житті, зігріваючи мій шлях і сьогодні.

УДК 636.082:929(477)

Федорович Є.І., д-р с.-г. наук, член-кореспондент НААН

Інститут біології тварин НААН

fedorovych@inenbiol.com.ua

ПРИКЛАД ВІРНОГО СЛУЖІННЯ ВІТЧИЗНЯНІЙ НАУЦІ ТА ОСВІТІ

Висвітлено життєвий і творчий шлях видатного вченого-селекціонера, професора Івана Адамовича Рудика. Увагу акцентовано на унікальному поєднанні високої інтелігентності, наукової добропорядності та педагогічної майстерності ювіляра. Окреслено внесок професора у розвиток методик оцінки плідників та моделювання селекційних процесів, а також його роль як засновника наукової школи, що базувалася на принципах взаємоповаги, патріотизму та високої відповідальності за результати праці.

Ключові слова: Іван Адамович Рудик, селекція молочної худоби, наукова школа, наставництво, БНАУ, професійна етика.

Fedorovych E.I., doctor of agricultural sciences, corresponding member of the NAAS

Institute of Animal Biology of the NAAS

AN EXAMPLE OF FAITHFUL SERVICE TO NATIONAL SCIENCE AND EDUCATION

The material highlights the life and creative path of the prominent scientist and breeder, Professor Ivan Adamovych Rudyk. Particular attention is paid to the unique combination of high intelligence, scientific integrity, and pedagogical mastery of the honoree. The professor's contribution to the development of sire evaluation methods and the modeling of breeding processes is outlined, alongside his role as the founder of a scientific school built on the principles of mutual respect, patriotism, and a high level of responsibility for professional results.

Keywords: Ivan Adamovych Rudyk, dairy cattle breeding, scientific school, mentorship, BNAU (Bila Tserkva National Agrarian University), professional ethics.

Любов учителя не знає кінця і краю,
Не рветься ні на мить гаряча нить
Любов учителя ніколи не вмирає, -
Вона у серці учня пломенить.

Багато відомих учених у галузі тваринництва траплялися на моєму життєвому шляху. З поміж них і неординарна особистість, визначний вчений-селекціонер Іван Адамович Рудик.